

LUYỆN TẬP VỀ THAO TÁC LẬP LUẬN BÌNH LUẬN

KẾT QUẢ CẦN ĐẠT

- *Nắm vững thao tác lập luận bình luận.*
- *Biết vận dụng thao tác lập luận bình luận.*

1. Xác định đối tượng, nội dung và cách bình luận trong các văn bản sau đây :

THANH NIÊN VÀ SỐ PHẬN

Đại đa số thanh niên thời trước không ai suy nghĩ, trăn trở gì lắm về cuộc đời, vì ai đã có phận nấy.

Phận là cái phần mà cuộc sống, xã hội dành cho mỗi người : phận làm trai, phận giàu, phận nghèo, phận đàn bà, phận làm tòi,... Con nhà lao động nghèo, nhiều lắm học đến chín, mười tuổi, là đã phải lo làm ăn mong kế nghiệp cha, anh. Con nhà giàu theo học lên cao thì làm quan, kém hơn thì làm thầy. Sinh ra ở phận nào, theo phận ấy, chỉ số ít là thoát khỏi.

Trái lại, thanh niên ngày nay tuy cái phận mỗi người vẫn còn, song trước mặt mọi người đều có khả năng mở ra nhiều con đường. Ngày nay sự lựa chọn và cố gắng của bản thân, sự giúp đỡ của bạn bè đóng vai trò quyết định. Có lựa chọn tốt phải có suy nghĩ, trăn trở.

Hết lớp tám, lớp chín, học gì đây ? Trung học hay học nghề, hay đi sản xuất ? Trai gái gặp nhau bắt đầu ngập ngừng. Yêu ai đây ? Yêu như thế nào ? Sức khỏe tăng nhanh, kiến thức tích lũy đã khá, sống như thế nào đây ? Ba câu hỏi ám ảnh : Tình yêu, nghề nghiệp, lối sống. Không thể quy cho số phận. Cơ hội cũng chia đều sần sần cho mọi người.

Thanh niên ngày xưa bước vào đời như người đi xem phim đã biết trước ngồi ở rạp nào, xem phim gì, ghế số bao nhiêu, cứ thế mà ngồi vào. Ngày nay, chưa biết sẽ xem phim gì, ở rạp nào, ngồi ghế số mấy, cạnh ai. Cho đến khi ổn định được chỗ ngồi trong xã hội, xác định đúng được vai trò và vị trí của mình là phải trải qua cả một thời gian dài.

Thời gian sẽ xây dựng cho mình một niềm tin và đạo lí.

Xây dựng nên thì như tàu ra biển rộng, có kim chỉ nam để xác định hướng đi ; không thì như chiếc bách giữa dòng, e dè gió đập, hải hùng sóng va.

(Theo Nguyễn Khắc Viện)

BÀN VỀ TRUYỆN THẤY BÓI XEM VOI

Thầy bói xem voi là một biểu tượng rất hay về những người nhận thức chủ quan, phiến diện. Thầy bói mắt kém đã là biểu tượng về người có khả năng quan sát hạn chế. Đã thế, phương pháp nhận thức của các thầy còn hạn chế hơn. Thầy nào cũng căn cứ vào bộ phận con voi do tự tay mình sờ soạng mà biết, rồi cho đó là toàn bộ con voi. Các thầy không biết sự vật, hiện tượng là những thể toàn vẹn có nhiều bộ phận liên quan nhau. Đã thế, các thầy còn phạm một sai lầm tày đình : các thầy muốn dùng vũ lực để giải quyết câu chuyện chân lí. Thật nực cười, đã chủ quan, phiến diện như thế thì dù có đánh nhau toạc đầu chảy máu, thậm chí có giết chết nhau cũng vẫn không thể tìm ra sự thật về con voi ! Để hiểu được sự thật, người ta cần có phương pháp nhận thức đúng đắn chứ không cần đến vũ lực.

(Theo Trần Minh)

2. Chọn một trong các đề sau, viết một đoạn văn bình luận.

a) Nêu suy nghĩ của anh (chị) đối với quan niệm :

*Trông lên thì chẳng bằng ai,
Trông xuống thì thấy chẳng ai bằng mình.*

b) Một số bạn còn ít tuổi đã bắt chước hút thuốc. Khi được nhắc nhở, các bạn ấy nói : "Thuốc lá có hại, nhưng cũng có thể có mặt lợi nào đó. Nếu không thế thì xưa nay những ai hút thuốc đều làm chuyện vô bổ cả hay sao ?". Anh (chị) hãy viết đoạn văn bình luận quan niệm đó.

c) Trong một bài báo có câu : "Đằng sau tất cả những người đàn ông thành công đều có một người phụ nữ dám hi sinh". Hãy viết đoạn văn bình luận ý kiến đó.

d) Phải chăng "Một điều nhịn, chín điều lành" ? Viết đoạn văn bình luận câu thành ngữ này.